

Мүнөөдэр— Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын ҮДЭР

Эжынэрэй хайндэр гээд
Эльгээрээ мэдэрэнхэй,
Хүбүүхэн арбайхдаад,
Хүгшэн ажыдээ
нааданхай нарбайхадаа.
Энээхэн хүбүүгээ
харахадаа,
Эжынэ ёһоор
бахархадаг даа.
«Элдин энэ дэлхэй дээр
Эб найрамдал
байг хэтэдэй!»—
Хүгшэн эжынэ үрээдэг,
Хүбүүгээ үргэжэ хүхээдэг.
О. ОЧИРОВАИ
фототюд.

Г. РАДНАЕВА

ЖАРГАХЫЕМ ЗАХИРНА

(Поэмэһээ хэлэг)

Эльгэ дүүрэн
энежэ ябатараа,
эжынэрээ золгоод,
Урьдан урдан
гашуун нёлбоһоной
амты мэдэрнэб.
Унжээн сагаан,
ажал хэзгүй
гара нарбайгад,
Эршүүлэй гартал,
ажалша гарые
барихадаа атаарханаб.
Уян нугархай
хуадагал, эдирхэн
зуун эжынэрэй
Зургаан шүүдэй
мэшээг талха
үргэлхэн даланууд
Ухэлэй газарһаа
бэшэг хүлээлгэдэг
харгыда шүтэнхэй.
Залууһаа уйданан,
улаан, хуурай,
үргэлхэй нүдэд,
Ухэл соогуур
абажа гараһан
уян сэдхэлтнай,
Сэгые абарһан,
наартажа хахарһан
ажалша гартнай,
Убгэдөө, хүбүүдээ
хүлээжэ эсээгүй
агуу этигэлтнай.
Сагай хатууе
үргэжэ гараһан
залуу нанһантай.
Мүргэлэн болоод,
мүнөөдэр намайе
танда шүтүүлнэ.
Мүхшэгүй хүсэл,
найдални болоод,
илалгада хүтэлнэ.
Зоригни болоод,
намай дуудажа,
гуурһа баруулна.
Заяанин болоод,
жаргалтай ябахьем
намда захирна.

«ЭХЭНЭР» гэгээн үгын үндэс «эх» юм гэбэл, хэншье буруушаахагүй. Юуб гэхэдэ, эхэнэр хүн ажамидаралай эхин хэн хойноо эхэ болохо заяатай байна шуу.

Тинмэлээ эхэнэр нэрээ дээрэ үргэжэ, нангин сабар дээр сахиха явах гэгээш би дэлэй уялга. Үндэр нэрээ нангинаар сахиха ябадаг эхэнэрнүүд манда олон. Ингэрээ бэшэхэдэ, би нэн түрүүш өөрынгөө эхые наанаанда оруулна. Юрын малһан ябанан минни эжы нэгшье үдэр бургуулида хураһан бэшэ аад, сэдхэл бодолоороо эхэ ариухан хүн хэн, Ажалша бэрхэ хадань хүнүүшье эжыемни хүндэдэг бэлэй.

— Ямаршье ажал хэхэдэ, хоёр нүдэнгөө сааша байха хэрэггүй. Ажал хээ наа, хэһэндэл адляар хээ юм, гэжэ эхэниин хургад юм хэн. — Хоб-жэбхээ холуур ябах юм. Худалаар хэлэхэ гэгээш эхэ муухай!

Ажал дээршье, гэр бүлдөөшье жэшэ харуулаха ябадаг эхэнэрнүүд хайхан даа. Жэшээнь, Улаан-Удын 2-дохи хургуулин багша Валентина Тимофеевна Козлова — ажалдаа бүхы зүрхэ сэдхэлээ үгэдэг хүн. Тэрэнэй үнэгэрһон хөшөө бүхэн урагшадань сэдхэлд мур сараа үлөөдэг. Ород хэлэнэй ба литературын багша хадаа ондоошье байха аргань үгы юм бээш. Гэгээшье, жэшээнь, А. С. Пушкинай «Евгений Онегин» гэжэ романаар оролто хэһээлэе жэл бүри нэгэ адляар үнэгэрдэггүй, жэл бү-

ри шэнэ юумэ бэдэржэ, ондоо концепт табидог байна шуу.

— Шэнэ бодол тархидаш би болохо даа. Журнал, газетэнүүдтэ толилогдон материалнууд сооһоо шэнэ баримта олдшохо. Яажа тэдэ мэтыс хэрэглэнгүй байлтай?

«Дэлхэй дээрэ хүн байха гэгээш эхэл хайхан тушаал мүн» гэгээн үгүнүүдэр А. М. Горький «Хүнэй түрэлгэ» гэгээн бишынхан расказаа эхилэн баядаг. Агуушье уран зохиолшин эдэ үгүнүүдэ ондоошолон, ингэрээ хэлэхэ дуран хүрэнэ: «Дэлхэй дээрэ эхэнэр байха гэгээш эхэл үндэр тушаал мүн». Үнэхөөрөөшье, эхэнэр хүнэй харуусалга, бөлүүддэг үүргэнэ үгаа эхэ гэгээш даа. В. Т. Козлова шэнэй эхэнэрнүүд энэ үндэр тушаалаа эхэ найраар бөлүүдэнэ шуу.

Түмэр замтай 4-дэх болницин хирургическа отделение дааһа Анна Аюшеева-раци хэһэн, хүнэй ами абарһан габыатай. Гэгээшье үдэр бүри габына харуулаб гэжэ тэрэ огто наадаггүй. — Би ажалдаа дуратаиб. Энэ дэлхэй дээрэ хүн болохо түрөөд олоһон эгээл эхэ баялиги гэхэдэ, түрэн хон сагаан дуратай ажал хоһрин гэгээш даа, — гэжэ Анна Аюшеева хэлэдэг. Ажалдаа дуратай хэн хойноо үдэр бүри хайндэртэ түхээрһэн шэнгээр түхээрээд ошодог зантай. «Хэрбээ хүн бүхэнэй ингэрээ хайндэрэйхээр хүдэлмэридоо хандадаг байгаа наа, ямар эхэ аша үрэ туилагдаха хэн ааб?» гэжэ Анна Аюшеева харахадаа наадаггүй.

«Хүндэтэ доктор! Та намайе мартаа гэгээш даа. Би таида операция хүүлээш, энэ дэлхэй дээрэ хоёрдохо мундэлхэн шэнги болонхой. Танай ашаар хамаг үйшэ болонгоо гэгээш. Хайна даа, доктор! Танда хайн хайхынын хүсэн, хайндэрээр амаршалнаб. Дор

на Донирова хирургар ажалладаг хүн хэн тула үдэр бүри эрэлхэг габына харуулжа баядаг шуу. Хирургын ажал угаа хүшэр гэжэ хүн бүхэн тухайлдаг. Анна Аюшеева наһан соогоо тоогүй олон хүндэ опе-

дохигшо Иванова». Нимэ амаршалганууд, открытканууд А. А. Донировагай нэр дээрэ эрэлхэг баядаг. Аргалуулан, абаруулан пациентнүүднэй хайханаар ханажа, баярыс хүргэжэ ябадаг байна шуу.

буу. Тинхэдэ манай республикын арба гаран эхэнэртэ Социалис Ажалай Герон үндэр нэрэ зэргэ олгогдонхой, хэдэн зуугаад хүн орден, медальнуудта хүртэнхэй шуу! Эхэнэр хүнүүд партийна, совет, комсомолой хүдэлмэридо олоороо дэбжүүлгэдэнэ. Сэдхэл бодолоороо сэлбэр, ажалдаа шударгы эхэнэрнүүд зонгой этигэл найдабарида хүртэнэ гэгээш ааб даа.

Эхэ гэгээн нангин нэрээ, Эхэнэр гэгээн ариуи

Төөһогүй ариуханаар
Төмөтоой нүхэдөө магтан
Ажалдаа хоодо урагшаа
Арад зондоо хээээдэш
Гэгээн толон соо
Герой басагадаа магтан

Мүнөөдөр эхэнэрнүүд тухай хэлсэжэ байхадаа, агуу багшынгаа эхые — Мария Александровна Ульянова онсо дурдаха дуран хүрэнэ. Одоо эхэ хүнэй, эхэнэр хүнэй үүргыс бүхы наһан соогоо нангинаар бөлүүдлэе ябаһан М. А. Ульянова хэн хүндэмнайшье эгээл хайхан эхэнэр болжо үгэдэг. Энэ хүндэ зааханааршье адли болохо үзэһэйб гэжэ эхэнэр бүхэн наадаг ёһотой.

Эхэнэр гэгээн нэрэмнай болдоо ариуи байхана болтогой, нүхэд! Буряад оройноого эхэнэрнүүдэй хайндэрээр амаршалан, ажалдань амжалта, гэр бүлдэнэ бол жаргалыс хүсэнэб!

Ц. ДОНДОГОИ.

БИДЭНЭЙ ҮНДЭР ТУШААЛ

Ямар нэһхэлээрээ хуушан концептээ хэрэглэхэбиш даа. — гэжэ Валентина Тимофеевна хоорэдэг. В. Т. Козлова айкабар бэрхэ эхэ, хадам эхэ, төдөн юм. Ашаа тон хайнаар хүмүүжүүлэсэжэ байдаг. Залуушуу-лайнгаа атар-тутар гэлдээ наа, эхэ зохидоор эблэрүүлээдхихэ.

«Дэлхэй дээрэ хүн байха гэгээш эхэл хайхан тушаал мүн» гэгээн үгүнүүдэр А. М. Горький «Хүнэй түрэлгэ» гэгээн бишынхан расказаа эхилэн баядаг. Агуушье уран зохиолшин эдэ үгүнүүдэ ондоошолон, ингэрээ хэлэхэ дуран хүрэнэ: «Дэлхэй дээрэ эхэнэр байха гэгээш эхэл үндэр тушаал мүн». Үнэхөөрөөшье, эхэнэр хүнэй харуусалга, бөлүүддэг үүргэнэ үгаа эхэ гэгээш даа. В. Т. Козлова шэнэй эхэнэрнүүд энэ үндэр тушаалаа эхэ найраар бөлүүдэнэ шуу.

Түмэр замтай 4-дэх болницин хирургическа отделение дааһа Анна Аюшеева-

раци хэһэн, хүнэй ами абарһан габыатай. Гэгээшье үдэр бүри габына харуулаб гэжэ тэрэ огто наадаггүй. — Би ажалдаа дуратаиб. Энэ дэлхэй дээрэ хүн болохо түрөөд олоһон эгээл эхэ баялиги гэхэдэ, түрэн хон сагаан дуратай ажал хоһрин гэгээш даа, — гэжэ Анна Аюшеева хэлэдэг. Ажалдаа дуратай хэн хойноо үдэр бүри хайндэртэ түхээрһэн шэнгээр түхээрээд ошодог зантай. «Хэрбээ хүн бүхэнэй ингэрээ хайндэрэйхээр хүдэлмэридоо хандадаг байгаа наа, ямар эхэ аша үрэ туилагдаха хэн ааб?» гэжэ Анна Аюшеева харахадаа наадаггүй.

«Хүндэтэ доктор! Та намайе мартаа гэгээш даа. Би таида операция хүүлээш, энэ дэлхэй дээрэ хоёрдохо мундэлхэн шэнги болонхой. Танай ашаар хамаг үйшэ болонгоо гэгээш. Хайна даа, доктор! Танда хайн хайхынын хүсэн, хайндэрээр амаршалнаб. Дор

Алтан гартай,
мүнгэн хургатай
Абаргашманай гэжэ
шамайс нэрлэн хүнүүд
Альбан дээрээ
үргөөд ябаххаа...

Бэрхэ эхын үхибүүдшье бэрхэнүүд баядаг гэжэ үнэн даа. А. А. Донировагай Лариса басаган — 42-дохи хургуулин эрхим хурагшадтай нэгэн. Хэһээлдээ бэлдэхэдээшье нягта, нарин, тон лэ өхөдээ адли.

ЗҮБ ДАА, эхэнэр гэгээн үндэр нэрэ зэргээс улам дээрэ үргэн, үхибүүдээшье, хүнүүдтэшье хүндэлүүлжэ ябадаг хүнүүд манда олон даа. Ажалша бэрхэ эхэнэрнүүдээр түрэн түрэмнайшье дэмжэдэг, үргэдэг гэгээш.

Хайхан үнэгэрһон хунгалтын дунгыс харахада, хэдэй олон эхэнэрнүүд засаг түрэнгөө депутаттар хунгал республикаһаа РСФСР-эй Верховно Советэй депутатаар хоёр эхэнэр — юрын хүдэлмэришан Т. Г. Рудкина, юрын наалһинан Х. М. Митыпова гэгшэд хунгагдаа

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

УКАЗ

РСФСР ДОТОР АЖАЛУУДАГ ОЛОН ХҮҮГЭДТЭЙ ЭХЭНҮҮДТЭ «ЭХЭ-ГЕРОЙ» ГЭГЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

- Арбан болон арбанһаа олон үхибүү түрэнэй, хүмүүжүүлхэн эхэнүүдтэ «Эхэ-герой» гэгээн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоод, «Эхэ-герой» гэжэ орден болон СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй грамота барюулаха:
- Буряадай АССР-тэ
Вампилова Надежда Банзаракцаевнада — Захаминай районной гэрэй эзэн эхэнэр.
- Гармаева Антонина Табитуевнада — Хурамханаай районной Хурамханаай совхозой хүдэлмэришэн.
- Доржиева Мария Цыденовнада — Захаминай районной Бингорбойн совхозой хүдэлмэришэн.
- Ламаева Валентина Лайдановнада — Захаминай районной Далахайн совхозой хүдэлмэришэн.
- Хаманова Вера Доржиевнада — Түнхэнэй районной хүдэлмэришгээ.
- Цыремпилова Галина Эрхитуевнада — Хурамханаай райондо ажаһуудаг гэрэй эзэн эхэнэр.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгэшэ Л. БРЕЖНЕВ.
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1980 оной февралин 25.

БАЙХАН ҮДЭШЭ БОЛОО

Уржадор Улаан-Удын Советскэ районной үйлдэриний коллективүүдэй, эмхи зургаануудай түлөөлгөшэд П. И. Чайковскийн нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищини концертнэ зал соо сугларжа, Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэртэ зориулан үдэшэд хабаадаб. КПСС-эй Советскэ райкомой нэгдэхин секретарь В. И. Башкиев оролто үгэ хэлэжэ, үдэшэ нээб.

Арадай депутатуудай Советскэ райсоветэй гүйсэдкомой секретарь Н. К. Уланова Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр тухай элдхэл хэбэ. Советскэ районной хүдэлмэришэдэй нэрлээ судна бүтээлгын заводой слесарь Г. М. Лебедев, зохиохы ажалтанай зүгөөг Буряадай АССР-эй арадай поэт, СССР-эй Вер-

ховно Советэй депутат П. Г. Дамдинов, Буряадай Комсомолой шангай лауреат, поэт Л. Д. Талхаев, поэт А. Г. Румянцев, Советскэ Союаы Герой, Буряадай АССР-эй арадай уран зурааша Г. И. Москалев, Буряадай АССР-эй габыата уран зурааша К. А. Дубльбес гэгшэд эхэнэрнүүдэе халуунаар амаршалаа. Бүлэг эхэнэрнүүд КПСС-эй райкомой болон райгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаба.

1980 оной моодын хубсаһан, причёско харуулагдаа, эдөө хоолой зүйлнүүд, гарай бэлэгүүд элбэгээр худалдагдаһан байна.

Һүүлдэнэ һонин концерт болоо.
Манай корп.

АГУУ ИЛАЛТЫН 35 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ПОЛКЫН КОМСОРГЫН ДАЙШАЛХЫ ЗАМ

схэ сестрагай курсыс түгээсхөө.

Фронт дээрэ Татьяна дайшалхы медсестрагай үүргыс эрхлэхээр дүүргэдэг ябаа. Богдан Хмельницкийн II шатын орден то морин сэргэй 48-дахи полкын сэргээш болон командирнууд Татьяна Пономарёвагай зоригыс гайхадаг, хүндэлдэг хэн. Шархатаһан хэдэн зуугаад совет сэргээшлэе басаган дайнай газарһаа үргэлжэ гарганан габыятай.

— Дайнда ябаһанаа ханахадаа, жүрдөө, этигэһэн аргагүй юм. Томо буугай номондо улти дада татуулаһан газар гэншээж байһандай ханагдаха. Угаа манан соогуур огторгойн наран бүрүүлхээр харагдана. Манай полк дэб-толгодо орохо. Тинхэлээ тэдэр юун тухай шэбшэн бододог байгаа хэн хэб. Байлдаанһаа амиды бусахалаа гү, али үгыгөө мэдээдгүй байгаа шуу даа. Дайн хуули шэрүүн ха юм, — гэжэ Т. А. Пономарёва нэгтэ хэлэһэн.

Залуу хабаран ошон байлдаанда хэбаадаа, Кубанин дайндаар, Кавказай хадаар, Каспийн далайн эрьшын элһэн

соогуур совет сэргээшдэй хамта дайсадаа тэрэ сохилсоо. Украинин, Молдавиин газар уһыс дайсадаһаа сүлөөлэсөө. Румыниин, Югославиин, Венгрииин, Австриин арадуудыс фашизмын дэрлэлтаһаа абарласа.

Полкын комсомолшуудай ударидаша ябаһан Татьяна Пономарёва ямаршье үедэ даабарья шадамараар дүүргэдэг байгаа. Корсунь-Шевченковский шадар дайсадай бүлэглэлыс бута сохилгын үдэрнүүдтэ полкын комсорг ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа хэн.

Байлдаанай хоорондо бишынхан забһарлаһай гарахада үнэгэрдэгдэн партийна суглаан дээрэ — 1944 ондо полкын комсорг Татьяна Пономарёва Советскэ Союаы Коммунист партиин гэшүүндэ абтаа хүс.

Гвардин ахалагша сэжэнт Т. А. Пономарёвагай хадагалжа ябаһан архис со албаны дайшалхы характеристикэ бии юм. Тэрэндэнэ полкын командирэй орлогшо майор Шурыгин гараа табиһан байдаг. Тэрэн соош нигжээ ба-нишээтэй: «Немец булимтараг-

МУНӨӨДЭР

Ажалдаашье, нитын худэлмэридэшье эдбхитэй бэрхэ Т. А. Бураккогай дайшалхы зургаан шагнал дээрэ «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орден нэмэнхэй.

Т. А. Буракко пенисид-гаранаар хоёр жэл болобо. Гэгээшье, түрэл коллективһээ тэрэншөөгүй. Тэрэнэй түрэн дүрбэн басагад хайн хүнүүд болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Т. А. Буракко-ва.
П. БУРМАКИН.
Авторай фото.

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО ЛОКОМОТИВ-ВАГОН ЗАНАБАРЛГЫН ЗАВОДЫ СОЁЛОЙ ОРДОНДО МҮНӨӨДЭР

«Улаан-Удэ» гэгээн аяншалгадай бааза шадар үбэлыс үдэшлэгтэ зориулагдаһан хайндэр үдэрэй 11 часһаа эхилхэ. Үгөөдөр үхибүүдтэ зориулагдаһан киноутренник үнэгэрдэгхэ.

Ажалай Улаан-Удэ авиационно заводой «Рассвет» гэжэ Соёлой ордондо мүнөөдөр «Хүжюон хүүгэд» гэгээн концерт ордной хүүгэдэй секторайнд үетэн нүхэдөө харуулаха. Үгөөдөр энэ 9-дахи классуудай хурагшадта зориулагдаһан дискотекэ эмхидхэгдэхэ юм. Үдэшэндөө хатар, танца үнэгэрдэгхөөр хараалагдаба.

Серовой нэрэмжэтэ, түмэр замайхндай клубуудта эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэртэ зориулагдаһан үдэшэ үнэгэрдэгхэ. Үгөөдөрнэй ажалай түрүүшүүлдэ зориулагдаһан радиожурнал дамжуулагдаха, хатар наадан эмхидхэгдэхэ болонхой.

Ленинэй орден то мяха-консервын комбинадай Соёлой ордондо мүнөө үдэшлэн залуушуулай зугаа наадан дэлгэдэхэ, үгөөдөр лилинүүдтэй ансамблин концерт үгөөнэй арбан часһаа эхилхэ, үдэшэндөө хатар танца эмхидхэгдэхэ юм.

Нарин сэмбон комбинадай Соёлой ордондо гэр бүлэ бологшодой хайндэр, үдэшэндөө хатар танца, зугаа наадан дэлгэдэхэ болон.

Шалэй заводой, Юкный тохсоной, барилгадай, авиаторнуудай клубуудта эхэнэрнүүдэй хайндэртэ зориулагдаһан концерт наадан үнэгэрдэгхэ юм.

Ойн моной министрестын, түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводой, хилээмэнэй баазын болон бусад предпрятни, эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, алба хаагшад Улаан-Удэ хото соогуураа аяншалха, хизаар ороноо шэнжэлхэ музейд хүрэхэ байна. Энэһэнгээ гадна пассажирнуудыс зөөдөг автопредпрятнини, мүн бүлэг хүдэлмэришэд хэдэн хоногой туршада Красноярск, Ленинград хотонуудай түүхэтэ газарнуудтай танилсахаар аян замдаа мордонхой.

«Труд» бүлгэмэй Спортын ордондо Советскэ Союаы Герой генерал И. В. Балдыновай шанда хүртэхын түлөө эдиршүүлэй дунда дүрэ буялалдалгын барилдаагаар бүхэсоюонда мурсысөн үнэгэрдэгхэ. Мурсысөн үгөөнэй арбан часһаа эхилэн.

Шалэй заводой Соёлой ордондо боксор өөр хороондо республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө наадан 12 часһаа, удаань 17 часһаа үнэгэрдэгхэ байна.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
ИНДЕКС: 670000

У. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2.54.54, приемная—2.54.93, зам. редактора—2.68.08, зам. редактора—2.62.62, отв. секретарь—2.50.52, секретариат—2.66.76, отделы: партийной жизни—2.60.91, пропаганды—2.56.23, промышленности и строительства—2.61.35, сельского хозяйства—2.64.36, 2.63.86, советского строительства и быта—2.69.58, культуры и школ—2.60.21, информации—2.34.05, перевод—2.54.93, шпесем и сельгоров—2.67.81, корректорская—2.35.95, машинное бюро—2.57.63, фотолаборатория—2.33.61, отдел объявлений—2.65.54.

Республиканская типография
стенового комитета Бур
делам издательства пол
ной торговли.
Н-03365, Заказ № 56.